Bijlage VII. Implementatie

Implementatie/disseminatie algemeen

De implementatie en wijze van implementatie van de adviezen in deze handreiking wordt in overleg met ZonMw en V&VN uitgevoerd. V&VN zal als eigenaar van de handreiking regie nemen in de implementatie en disseminatie van de handreiking. Daarbij zal zo veel mogelijk worden aangesloten bij het implementatietraject van het Kwaliteitskader palliatieve zorg Nederland (2017). Ook wat betreft de indicatoren en de patiënten versie zal worden aangesloten bij de activiteiten van het Kwaliteitskader palliatieve zorg Nederland. We adviseren V&VN dan ook om in overleg te gaan met Coöperatie Palliatieve Zorg (PZNL) over de verdere uitwerking van de vervolgstappen.

Activiteiten in 2018/2019 in het kader van disseminatie zijn geweest:

- Poster presentatie tijdens het internationale seminar "Public Health Research in Palliative Care: Shifting the Paradigm", Brussel; oktober 2018
- Poster presentatie tijdens het Nationaal Congres Palliatieve zorg, Lunteren; november 2018
- Workshop tijdens het symposium Zorg in Goede Handen van STTI Rho Chi, Utrecht; november 2018
- Poster presentatie tijdens het European Association Palliative Care (EAPC), Berlijn mei 2019
- Op uitnodiging, een mondelinge presentatie tijdens de 2nd International Conference on Palliative Care, Praag; 24 september 2019

Landelijke ontwikkelingen ten aanzien van Onderwijs Palliatieve Zorg

Binnen het ZonMw programma 'Palliantie. Meer dan Zorg' heeft verschillende projecten met onderwijs als centraal thema (https://www.zonmw.nl/nl/over-zonmw/onderwijs/programmas/programma-detail/palliantie-meer-dan-zorg/). Voor verpleegkundigen en verzorgenden wordt gewerkt aan het project 'De ontwikkeling, evaluatie en implementatie van onderwijs palliatieve zorg in de basiscurricula bachelor en mbo-verpleegkunde en verzorging in Limburg en Zuid Oost Brabant' (Maastricht; looptijd 2016-2019). Doel van dit project is dat alle studenten verpleegkunde/verzorging, bij hun afstuderen beschikken over de minimaal vereiste competenties op het gebied van palliatieve zorg.

Een tweede belangrijk project is het project 'Onderwijs en Opleiden Palliatieve zorg (O^2PZ)'. Dit is een vervolg op de 'Kennissynthese Onderwijs Palliatieve Zorg' en de 'Uitwerking van de aanbevelingen Kennissynthese Onderwijs Palliatieve Zorg'. Het doel van dit project is het volgende: initiëren van landelijke regie en samenwerking tussen betrokken stakeholders in het onderwijs betreffende palliatieve zorg. Daarnaast wordt gewerkt aan een landelijk zichtbaar en toekomstgericht onderwijs-

en opleidingsaanbod met een herkenbare plek in alle curricula voor alle professionele zorgverleners in de palliatieve zorg.

Het programma O²PZ bestaat uit 4 projecten:

1. Borging van onderwijs palliatieve zorg in basiscurricula van mbo, hbo, wo (+)
2. Ontwikkeling van een framework voor bij- en nascholing palliatieve zorg
3. Inrichting en implementatie van Programmaraad, Kwaliteitswerkgroep en Regionale Onderwijsknooppunten
4. Vergroting van de zichtbaarheid van O²PZ dat leidt tot draagvlak en commitment

We adviseren V&VN de ontwikkelingen van het programma O²PZ op de voet te volgen.

In den lande worden al veel scholing aangeboden. Het is te veel om hier een inventarisatie te geven van dit landelijke en regionale scholingsaanbod. We willen V&VN wel een aantal onderwerpen voor deskundigheidsbevordering meegeven, die in de commentaarronde zijn genoemd:

- Bewust zijn en/of worden van de eigen tekorten in competenties op gebied van palliatieve zorg (deskundigheidsbevordering van onbewust onbekwaam naar bewust bekwaam)
- Aandacht voor de rol van centrale zorgverlener. Welke competenties hebben wijkverpleegkundige nodig om deze rol op te kunnen pakken?
- Gespreksvaardigheden: het starten van gesprek in de palliatieve fase kan door (wijk)verpleegkundigen en verzorgenden als lastig worden ervaren
- Bewust zijn van je eigen waarden en normen; hoe zorg je ervoor dat je zo min mogelijk van je eigen normen en waarden meeneemt in de gesprekken met patiënt en naasten
- Samenwerken met / consulteren van ervaren en gespecialiseerde verpleegkundigen en andere disciplines. Kennis van de sociale kaart
- Aandacht en zorg voor de naasten

Implementatie strategieën

Strategie	Doelgroep	Medium / activiteit
Informerende	V&V (in opleiding)	- Aansluiten Kwaliteitskader ZP - Websites V&VN - Nieuwsbrief V&VN - Twitter, nieuwsberichten, LinkedIn V&VN - Presentaties relevante congressen - Artikel Magazine V&VN M&G

		- Artikel Pallium of Nederlands Tijdschrift voor Palliatieve Zorg
Motiverende en draagvlak vergrotend	V&V (in opleiding) Opleidingsinstituten	- Aansluiten Kwaliteitskader PZ - Nieuwsbrieven - Websites
Educatieve	V&V (in opleiding) Opleidingsinstituten	- Aansluiten Kwaliteitskader PZ - Aansluiten bij O²PZ - MBO-raad / LOOV
Sturende (marktgerichte)	V&V Opleidingsinstituten	- Aansluiten Kwaliteitskader PZ - Aansluiten bij O²PZ - Aansluiten bij Palliantie project Maastricht
Patiëntgerichte	V&V Patiënten en naasten	- Aansluiten patiënten versie van Kwaliteitskader PZ